

**STEAn
tuloksellisuusraportointi
uudistuu**

Tilaisuuden teemat

- STEAn tuloksellisuusraportointi uudistuu
- Vaikutusketju
- Mittarit
- Kysymykset

Tuloksellisuusraportointi uudistuu

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Tuloksellisuusraportointi uudistuu – miksi?

Taustalla:

- STEAn strategia
- toiminnan tuloksellisuus korostuu tulevien avustusehdotusten valmistelussa, kun käytettävissä olevat avustusmäärärahat todennäköisesti vähenevät
- yleinen kiinnostus rahapeliteutoilla aikaansaatuja tuloksia ja hyötyjä kohtaan on kasvanut
- tulosten raportointi edistää julkisten varojen käytön läpinäkyvyyttä

Tuloksellisuusraportointi uudistuu vaiheittain

1. Raportointi uudella tuloksellisuuslomakkeella vuonna 2021
2. Raportointitavan ja yhteisten mittareiden pilotointi vuonna 2021
3. Tuloksellisuusraportin sisällön kehittäminen vuoden 2021 kokemusten perusteella

Raportointi uudistuu – mikä muuttuu 2021

- Väliraportti/loppuraportti ja tuloksellisuusselvitys → jatkossa sama tuloksellisuusraportti
- Raportoidaan vuosittain (C, Ak ja Ay)
- Raportti perustuu vaikutusketju-ajatteluun
- Hakemus ja raportti vastaavat enemmän toisiaan
- Raportilta poistuu ns. neljästä näkökulmasta raportointi (työntekijät, vapaaehtoiset, sidosryhmät, kohderyhmät)
- Raportilla tulee kertoa millä mittareilla tuloksellisuutta on järjestössä seurattu ja arvoitu
- 2021 kysytään koronaepidemian vaikutuksista toimintaan
- Raportointilomakkeen käytettävyyttä ja saavutettavuutta on kehitetty ja kehitetään edelleen yhdessä avustuksen saajien kanssa
- Raporttipohja toimitetaan verkkoasiointiin tammikuussa 2021
 - palautus STEAlle verkkoasioinnissa 5.3.2021 mennessä

Vaikutusketju

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Vaikutusketju 1/2

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Vaikutusketjuajattelu antaa työkaluja toiminnan kokonaisuuden hahmottamiseen

Vaikutusketju 2/2

TARVE	<ul style="list-style-type: none">• Miksi toimintaa tehdään• Mihin halutaan vaikuttaa
TAVOITE	<ul style="list-style-type: none">• Mitä halutaan saada aikaiseksi• Mikä muuttuu
KOHDE- RYHMÄ	<ul style="list-style-type: none">• Kehen toiminta kohdistuu• Keneen pyritään vaikuttamaan
TOIMINTA JA TUOTOKSET	<ul style="list-style-type: none">• Mitä toimintaa ja toimenpiteitä tehdään tavoitteiden saavuttamiseksi
TULOKSET	<ul style="list-style-type: none">• Mitä tuloksia toiminnalla saavutetaan
MITTARIT	<ul style="list-style-type: none">• Millä mittareilla tulokset todennetaan

Mitä aiotaan

Mikä toteutui

Tarve

Vaikutus

Tavoite

Tulokset

Mitä tehdään

Toimenpiteet

Tuotokset

Resurssit

Vaikutusketju - Tarve

TARVE	<ul style="list-style-type: none">• Miksi toimintaa tehdään• Mihin halutaan vaikuttaa
TAVOITE	<ul style="list-style-type: none">• Mitä halutaan saada aikaiseksi• Mikä muuttuu
KOHDE- RYHMÄ	<ul style="list-style-type: none">• Kehen toiminta kohdistuu• Keneen pyritään vaikuttamaan
TOIMINTA JA TUOTOKSET	<ul style="list-style-type: none">• Mitä toimintaa ja toimenpiteitä tehdään tavoitteiden saavuttamiseksi
TULOKSET	<ul style="list-style-type: none">• Mitä tuloksia toiminnalla saavutetaan
MITTARIT	<ul style="list-style-type: none">• Millä mittareilla tulokset todennetaan

Tarve

- Tarve kuvaa ilmiötä tai ongelmaa, johon toiminnalla halutaan vaikuttaa.
- Tärkeää tunnistaa, mikä on oma rooli ilmiön tai ongelman ratkaisemisessa
- Tarve ei kuvaa niitä asioita, joita toiminnalla halutaan saada aikaiseksi.
- Tarpeen määrittelyssä ja selvittämisessä on hyvä osallistaa kohderyhmää
- On myös hyvä tarkastella tarvetta kuvaavia tunnuslukuja (esim. alueelliset tilastot tms.)

Vaikutusketju – Tavoite

TARVE	<ul style="list-style-type: none">• Miksi toimintaa tehdään• Mihin halutaan vaikuttaa
TAVOITE	<ul style="list-style-type: none">• Mitä halutaan saada aikaiseksi• Mikä muuttuu
KOHDE- RYHMÄ	<ul style="list-style-type: none">• Kehen toiminta kohdistuu• Keneen pyritään vaikuttamaan
TOIMINTA JA TUOTOKSET	<ul style="list-style-type: none">• Mitä toimintaa ja toimenpiteitä tehdään tavoitteiden saavuttamiseksi
TULOKSET	<ul style="list-style-type: none">• Mitä tuloksia toiminnalla saavutetaan
MITTARIT	<ul style="list-style-type: none">• Millä mittareilla tulokset todennetaan

Tavoite

- Toiminnan tarpeen pohjalta määritellään toiminnalle konkreettiset tavoitteet.
- Tavoite kuvaa tavoiteltavaa tilaa tai muutosta.
 - Mitä on tapahduttava, jotta käsillä olevaan ilmiöön tai ongelmaan voidaan vaikuttaa
 - Tavoite EI kuvaa tekemistä.
- Tavoitteen tulee olla saavutettavissa ja todennettavissa aikataulun ja resurssien puitteissa.
- Tavoitteen tulee olla niin konkreettinen, että sen toteutumista pystyy seuraamaan ja arvioimaan
- Tavoitetta määriteltäessä on tärkeää määrittää mihin ollaan tyytyväisiä
 - Esim. tavoitteena on, että osallistujista 50 % on vähemmän yksinäisiä toiminnan päättyessä

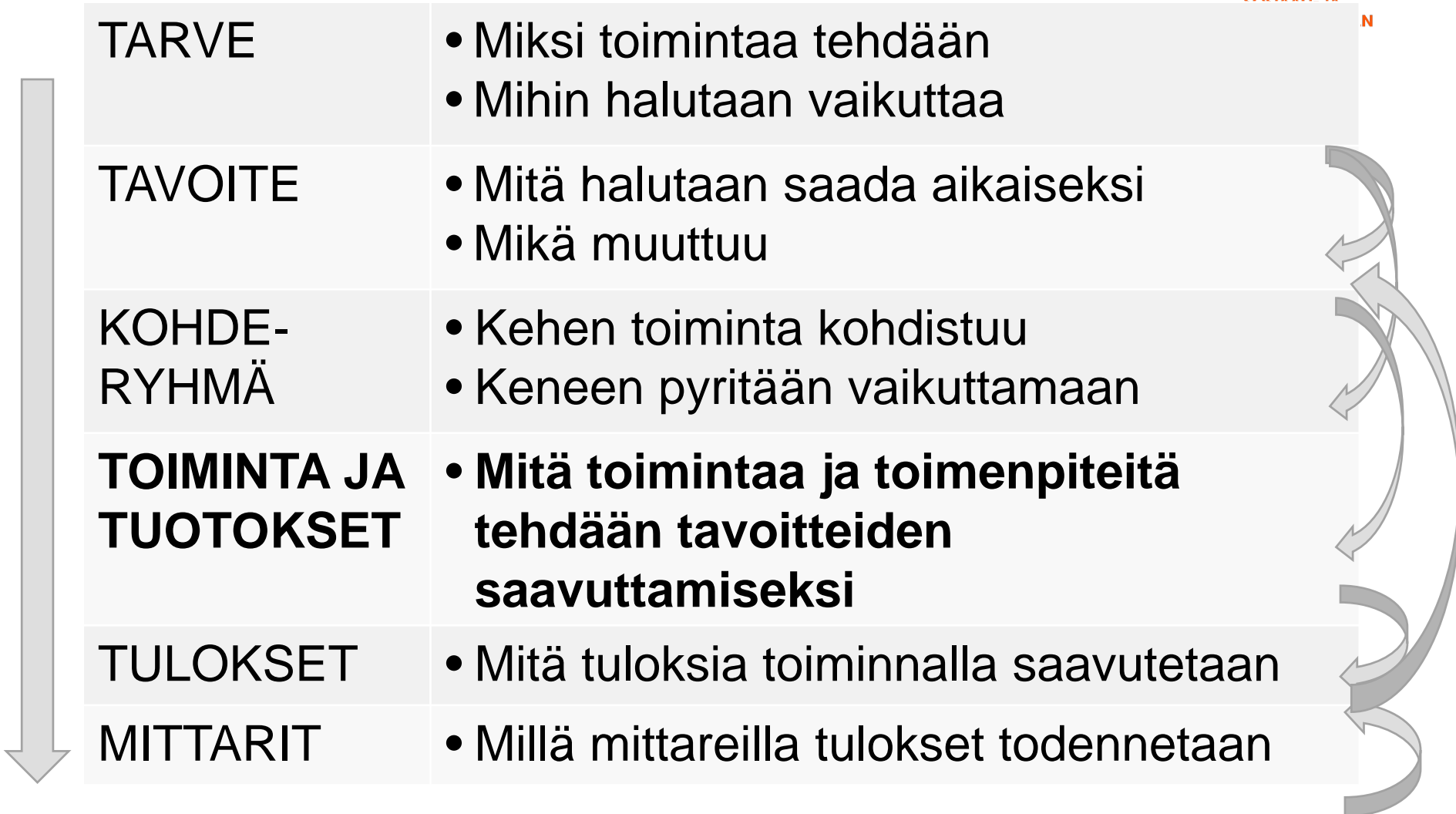
Vaikutusketju – Kohderyhmä

TARVE	<ul style="list-style-type: none">• Miksi toimintaa tehdään• Mihin halutaan vaikuttaa
TAVOITE	<ul style="list-style-type: none">• Mitä halutaan saada aikaiseksi• Mikä muuttuu
KOHDE- RYHMÄ	<ul style="list-style-type: none">• Kehen toiminta kohdistuu• Keneen pyritään vaikuttamaan
TOIMINTA JA TUOTOKSET	<ul style="list-style-type: none">• Mitä toimintaa ja toimenpiteitä tehdään tavoitteiden saavuttamiseksi
TULOKSET	<ul style="list-style-type: none">• Mitä tuloksia toiminnalla saavutetaan
MITTARIT	<ul style="list-style-type: none">• Millä mittareilla tulokset todennetaan

Kohderyhmä

- Kohderyhmä tulee määritellä jo toimintaa suunniteltaessa mahdollisimman tarkasti.
 - Paljonko on potentiaalisen kohderyhmän määrä ja kuinka monta heistä toiminta tavoittaa.
 - Ketkä ovat toiminnan tarpeessa ja minkä takia? Eli kenen tilanteeseen pyritään vaikuttamaan?
 - Toiminta tulee kohdistaa heihin, joilla suurin tarve toiminnalle
- Raportilla tuodaan esille mitä kohderyhmiä on tavoitettu ja kuinka paljon
- Kohderyhmän arvioinnissa tulee miettiä
 - Tavoitimmeko juuri ne, jotka pitkin?
 - Tavoitimmeko niin paljon kun pitikin?

Vaikutusketju – Toiminta ja tuotokset

Toiminta ja tuotokset

- Mitä toimintaa ja toimenpiteitä tehdään tavoitteiden saavuttamiseksi
 - Tavoitteet ohjaavat toimintaa – toiminnan tulee tähdätä tavoitteiden saavuttamiseen
- Raportoitaessa esitetään mitä tehtiin ja kuinka paljon
- Toiminnan kuvauksessa kerrotaan myös toiminnalla aikaansaadut tuotokset (esim. oppaat ja tiedotusmateriaalit)

Vaikutusketju – Tulokset

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

TARVE

- Miksi toimintaa tehdään
- Mihin halutaan vaikuttaa

TAVOITE

- Mitä halutaan saada aikaiseksi
- Mikä muuttuu

KOHDE-
RYHMÄ

- Kehen toiminta kohdistuu
- Keneen pyritään vaikuttamaan

TOIMINTA JA
TUOTOKSET

- Mitä toimintaa ja toimenpiteitä tehdään tavoitteiden saavuttamiseksi

TULOKSET

- **Mitä tuloksia toiminnalla saavutetaan**

MITTARIT

- Millä mittareilla tulokset todennetaan

Tulokset

- Tulokset kuvaavat toiminnalla aikaansaattua muutosta
- Esitettyjen tulosten tulee perustua kerättyyn tietoon
- Tulos esitetään konkreettisesti
 - Mikä muuttui, kuinka paljon ja kenelle
- Tuloksesi eri riitä tyytyväisyystiedon kertominen
- Tekeminen tai tuotos ei myöskään kerro toiminnan tuloksellisuudesta
- Tulos voi joskus myös olla, että tilanne pysyy ennallaan eikä huonone
- Raportilla ei kysytä enää vaikutuksia

Vaikutusketju – Mittarit

TARVE	<ul style="list-style-type: none">• Miksi toimintaa tehdään• Mihin halutaan vaikuttaa
TAVOITE	<ul style="list-style-type: none">• Mitä halutaan saada aikaiseksi• Mikä muuttuu
KOHDE- RYHMÄ	<ul style="list-style-type: none">• Kehen toiminta kohdistuu• Keneen pyritään vaikuttamaan
TOIMINTA JA TUOTOKSET	<ul style="list-style-type: none">• Mitä toimintaa ja toimenpiteitä tehdään tavoitteiden saavuttamiseksi
TULOKSET	<ul style="list-style-type: none">• Mitä tuloksia toiminnalla saavutetaan
MITTARIT	<ul style="list-style-type: none">• Millä mittareilla tulokset todennetaan

Mittarit

- Mittari on väline, jolla tehdään muutoksia näkyväksi
- Mittarit eivät kuvaa tiedonkeruumenetelmää
 - Eli mittari ei kuvaa keneltä kysytään tai miten kysytään
- Mittareiden määrä riippuu kohderyhmien ja tavoitteiden määrittelystä
- Mittareita on erilaisia ja niillä voidaan kuvata vaikutusketjun eri asioita
- Tärkeää erottaa toisistaan prosessimittarit ja tulostittarit

Prosessimittarit

- **Prosessimittarit** kuvaavat toiminnan laajuutta ja kohdentumista
- Prosessimittarit kertovat siitä kuinka paljon toimintaa on tehty ja kuinka paljon toimintaan on osallistunut kohderyhmää
 - Esim. toimintaan osallistuneiden määrä, eri toimintojen määrä, esim. kuinka monta eri ryhmää on järjestetty
- Prosessimittarit eivät kuvaa aikaansaattua muutosta
- Raportoidaan tuloksellisuusraportin välilehdellä ”kohderyhmä” ja ”toiminta”

Tulosmittarit

- **Tulosmittarit** kuvaavat aikaansaattua muutosta ja sen laajuutta.
- Tulosmittarit kertovat onko toiminnalle asetettuja tavoitteita saavutettu
- Tulosmittari ei kuvaa tuotoksia tai toimintaa
- Raportoidaan tuloksellisuusraportin välilehdellä ”tulokset”
- Jokainen mittari raportoidaan erikseen.
- Jokaisen mittarin osalta kuvataan
 - Millainen muutos mittarilla havaittiin
 - Mitä tavoitteita muutos edisti

Tulosmittarin valinta 1/2

- Hyvä mittari on luotettava ja sitä osataan tulkita
- Mittari tuottaa tietoa niihin kysymyksiin, joihin toivotaan vastausta
 - Esim. jos tavoite on kohderyhmän arjenhallinnan parantuminen, tulosmittareilla selvitetään miten arjenhallinta on parantunut
 - Tulee määritellä mitä tässä tapauksessa arjenhallinnalla tarkoitetaan ja mittarit valitaan sen perusteella (esim. raha-asioista huolehtiminen, vuorokausirytmä jne.)
- Mittari voi myös olla yksinkertainen
 - Voidaan esim. kysyä onko jokin asia saavutettu (kyllä/ei)

Tulosmittarin valinta 2/2

- Mittari ja tapa kysyä asiaa sidosryhmiltä eivät ole aina yksi ja sama asia. Esimerkiksi nuori ei välttämättä osaa arvioida oman itsetuntonsa paranemista tai mielenterveyskuntoutuja elämönhallintansa kehittymistä.
 - Pohdi siis tarkkaan MITÄ ja MITEN kysyt asian (mikä esimerkiksi kuvaisi itsetunnon paranemista nuorella? Mikä kuvaisi elämönhallinnan vahvistumista mielenterveyskuntoutujalla?)
- Hyödynnä olemassa olevia mittareita. Esimerkiksi Hyvän Mitta -hankkeen pilotit, Kykyviisari, osallisuuden mittari Sokra, tarjoavat valmiita mittareita

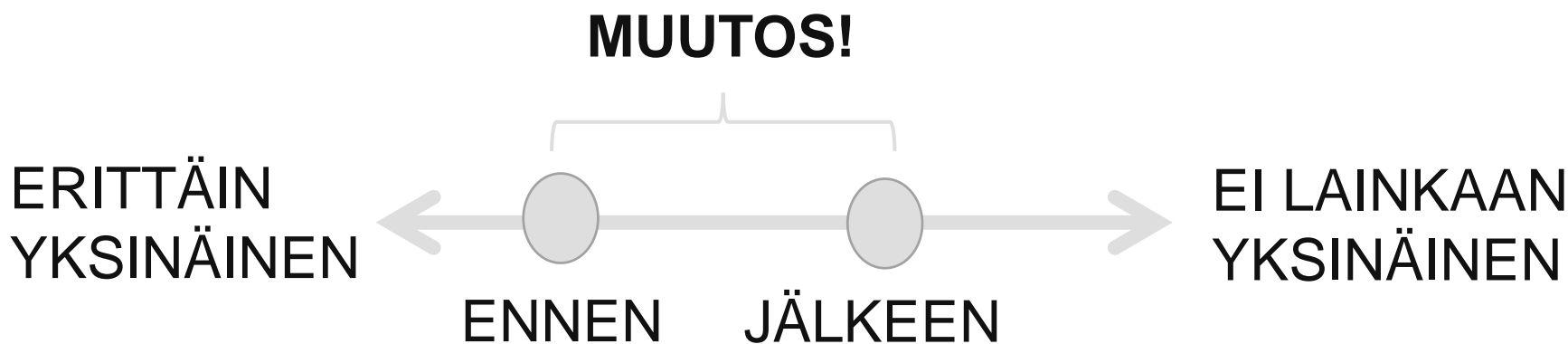

Esimerkkejä mittareista 1/4

- **Tavoite: Ihmisten arjenhallintataidot vahvistuvat**
- Esimerkiksi voi hyödyntää Kykyviisari-mittaristoa
- Arvioi seuraavien kohtien parantumista asteikolla 1-5.
 - tieto on luotettavampaa, mikäli on tehdään alku- ja loppumittaus
 - 1=en suoriudu, 2=paljon vaikeuksia, 3=jonkin verran vaikeuksia, 4=vähän vaikeuksia, 5=suoriudun hyvin
 1. Kotitöiden tekeminen
 2. Kauppa-asioiden hoitaminen
 3. Julkisten palveluiden käyttäminen
 4. Internetin kautta asioiminen ja tiedon hakeminen
 5. Raha-asioista huolehtiminen
 6. Omasta terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtiminen
 7. Säännöllisen vuorokausirytmien ylläpitäminen ja riittävä nukkuminen
 8. Omasta puhtaudesta ja siisteydestä huolehtiminen
 9. Terveyspalvelujen käyttäminen
 10. Kodin ulkopuolella kulkeminen
 11. Muista huolehtiminen

Esimerkkejä mittareista 2/4

- Janoilla voi kuvata pienempiäkin muutoksia helposti.
Tärkeää on tehdä alku- ja loppumittaus
 - Miten yksinäiseksi koet itsesi (toimintaan tultaessa)
 - Miten yksinäiseksi koet itsesi (kun toiminnassa on ollut mukana esimerkiksi 6 kuukautta)

Esimerkkejä mittareista 3/4

- Muutosta voi kuvata selkeillä kyllä/ei kysymyksillä
 - Saamani tiedon avulla osaan hoitaa asian x paremmin kuin aikaisemmin
 - Kyllä/ei
 - Kannanottomme otettiin huomioon kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinnassa
 - Kyllä/ei
 - Sain uusia taitoja
 - Kyllä/ei

Esimerkkejä mittareista 4/4

- KAKSI KYSYMYSTÄ MASENNUKSESTA
- Kysymykset:
 - 1) Oletko viimeisen kuukauden aikana usein ollut huolissasi tuntemastasi alakulosta, masentuneisuudesta tai toivottomuudesta?
 - 2) Oletko viimeisen kuukauden aikana ollut usein huolissasi kokemastasi mielenkiinnon puutteesta tai haluttomuudesta?
- Vastausvaihtoehtoina ”kyllä” tai ”ei”.
- Tulkinta: Yksi tai kaksi myöntävää vastausta tarkoittaa todennäköistä masennusta.
- Lisätietoa: THL

Tiedonkeruumenetelmät 1/2

- Tiedonkeruutapoja on monenlaisia
- Kerää erilaista tietoa
 - Määrällistä, laadullista, subjektiivista ja objektiivista
- Tiedonkeruumenetelmät määritellään jo toimintaa suunniteltaessa tai esim. vuosittain
 - Milloin tietoa kerätään
 - Keneltä tietoa kerätään
 - Mitä tietoa kerätään
 - Miten tietoa hyödynnetään
- Kerätty tieto kertoo miten toiminta on edennyt
- Tiedon kerääminen vaatii usein kokeilemista ja kehittämistyötä
- Tuloksellisuusraportilla tuodaan esille miten ja mistä näkökulmista tuloksellisuutta seurattiin ja arvioitiin

Tiedonkeruumenetelmät 2/2

- Esimerkkejä tiedonkeruumenetelmistä:
 - Haastattelut (kasvokkain tai puhelimitse, ryhmässä tai yksilöllisesti)
 - Kyselyt (sähköinen tai paperinen lomake)
 - Ryhmämuotoiset tavat kuten ideakahvit, työpajat, kävijäkäräjät, palautepäivät, vapaaehtoisfoorumit
 - Päiväkirjat, suullisen palautteen kirjaaminen,
 - Havainnointi – voi olla esim. aikuisten havainnointia lapsista, vapaaehtoisten havainnointia kohderyhmästä

Kerätyn tiedon hyödyntäminen

- Tiedon keräämisestä ja mittaamisesta ei ole hyötyä ellei tietoa käsitellä
- Kerätyn tiedon avulla saadaan selville:
 - Ovatko saavutetut tulokset tavoitteiden mukaisia?
 - Oliko ei-aiottuja muutoksia?
 - Ovatko asetetut tavoitetasot saavutettu?
 - Onko toiminta edistänyt asetettujen tavoitteiden toteutumista?
 - Mikä toimi hyvin? Miksi?
 - Mikä toimi huonosti? Miksi?
 - Miten kerätty tieto vaikuttaa toimintaan?
 - Mitä muutoksia kerätyn tiedon perusteella pitäisi tehdä?

Kysymyksiä

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Tukea arviointiin

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Tukea arviointiin ja seurantaan (1/2)

- **STEAn verkkosivut**
 - STEAn aineistopankki
 - Tuloksellisuusraportointi
 - Seuranta ja arviointi osana järjestön toimintaa
 - Termit tutuiksi

Tukea arviointiin ja seurantaan (2/2)

- **Artsi - tukea järjestöille oman toiminnan seurantaan ja arviointiin**
 - Artsi - tukea järjestöille oman toiminnan seurantaan ja arviointiin
- **Hyvän mitta -hanke**
 - Hyvän mitta
- **Pokka**
 - Pokka
- **Soste:**
 - Soste

Erilaisia mittareita

- Socca
 - Aikuisväestön hyvinvointimittari
- Kykyviisari
 - työ- ja toimintakyvyn itsearviointimenetelmä
- THL, TOIMIA-tietokanta
 - toimintakyvyn mittaaminen
- Sokra
 - Osallisuuden mittaaminen
- Osallisuustesti:
 - Osallisuustesti

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Kiitos!

